

Rapportage soortgericht onderzoek Murmelliusstraat 4 te Deventer

Projectgegevens

Opdr. gvr.: Bureau voor Planvorming & Advies
Betreft: Soortgericht onderzoek
Opgest.: J. Mossink, ecooloog
Contact: mossink@deslijpkruik.nl

Project: 22BPA17
Locatie: Murmelliusstraat 4, 7412 EM Deventer
Uitvoering: De Slijpkruik Ecologie B.V.
Datum: 24-10-2022

1. Aanleiding en doel

Voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van een aanvullend onderzoek naar jaarrond beschermde rust- en voortplantingsplaatsen van huismus en gebouwbewonende vleermuizen op de locatie Murmelliusstraat 4 in Deventer. Het onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van een ecologische quickscan uitgevoerd in 2021 door De Slijpkruik Ecologie¹.

Op de locatie heeft de initiatiefnemer het voornemen om een appartementengebouw te ontwikkelen met 11 appartementen. De huidige bebouwing bestaat uit een sportschool met plat dak en aan de voorzijde zijn woningen aanwezig. Deze bebouwing wordt gesloopt. Uit de quickscan bleek dat de ontwikkelingen ten aanzien van huismus en gebouwbewonende vleermuissoorten mogelijk leiden tot overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming waarvoor een ontheffing nodig is. Het nader onderzoek is uitgevoerd door 'De Slijpkruik Ecologie' om vast te stellen of de werkzaamheden leiden tot overtredingen ten opzichte van de Wnb waarvoor vervolgstappen in de vorm van mitigerende/compenserende maatregelen en een ontheffing nodig zijn. In dit rapport volgt een beschrijving van de werkwijze, gevolgd door resultaten en advies ten aanzien van te nemen vervolgstappen.

2. Methode

2.1 Huismusonderzoek

Het huismusonderzoek is conform het document "Soortinventarisatieprotocollen Netwerk Groene Bureaus" en "Kennisdokument Huismus 1.0" uitgevoerd door middel van 2 gerichte inventarisaties in de periode 1 april - 15 mei, uitgevoerd in de ochtend- of avonden onder gunstige weersomstandigheden. De onderzoeken naar huismus zijn uitgevoerd door J. Mossink, ecooloog van adviesbureau 'De Slijpkruik Ecologie'.

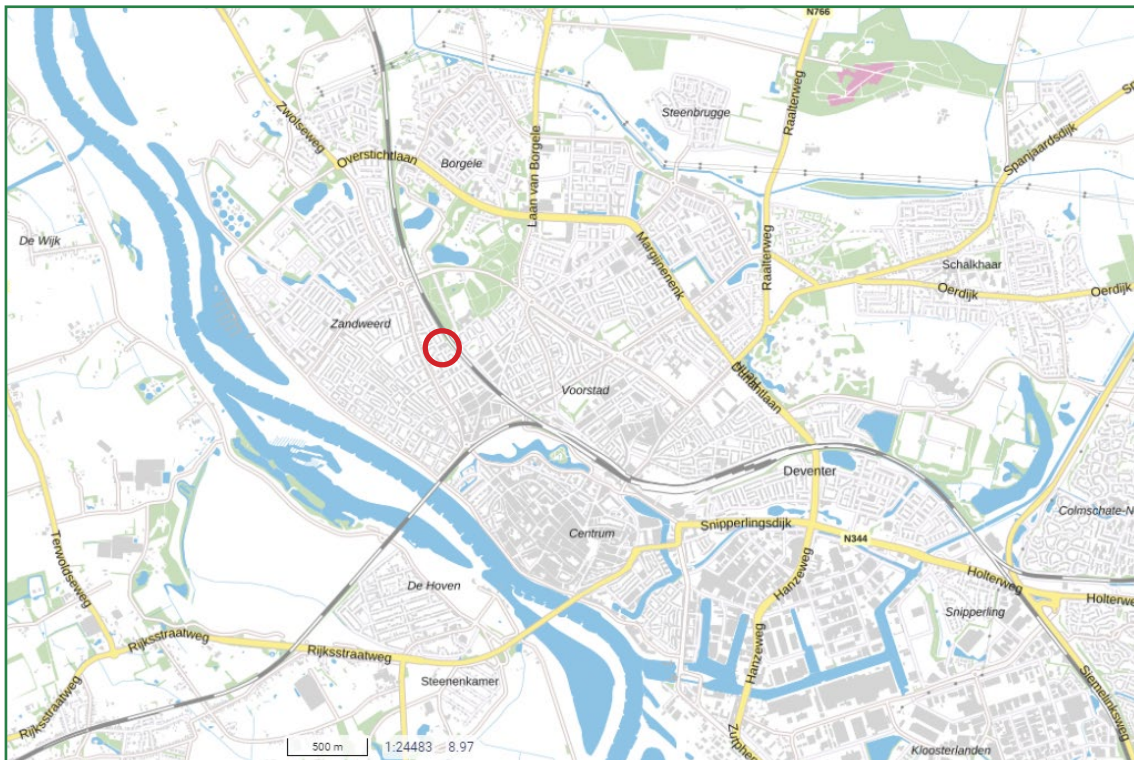
2.2 Vleermuisonderzoek

Om vast te stellen of vleermuizen daadwerkelijk gebruik maken van de bebouwing als verblijfplaats is gericht onderzoek uitgevoerd naar vaste rust- en verblijfplaatsen conform de richtlijnen van het Vleermuisprotocol 2021 (opgesteld door o.a. Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging). Dat wil zeggen vijf gerichte, nachtelijke veldbezoeken in geschikte periodes (3x tussen 15 mei -15 juli voor zomer-/kraamverblijfplaatsen en 2x tussen 15 augustus- 30 september voor paarverblijfplaatsen) en bij gunstige weersomstandigheden om aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen te onderzoeken.

Op de onderzoekslocatie zijn vijf gerichte vleermuisinventarisaties uitgevoerd (zie tabel 2.1). Voor het onderzoek zijn de richtlijnen van het meest recente Vleermuisprotocol (versie 2021) gevolgd. De inventarisaties zijn uitgevoerd door J. Mossink en T.D. Mossink, ervaren vleermuisdeskundigen van bureau 'De Slijpkruik Ecologie'. De inventarisaties naar zomer- en kraamverblijfplaatsen zijn

¹ Quickscan flora en fauna Murmelliusstraat Deventer, J. de Jong, De Slijpkruik Ecologie 2021.

Afbeelding 1.1: Ligging plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Deventer en omgeving op een kaart met schaal circa 1: 24000. Bron: Pdok Viewer, BRT achtergrondkaart.

Afbeelding 1.2: Luchtfoto van de projectlocatie met globale begrenzing onderzoeksgebied (rood kader). Bron ondergrond: Google Maps.

uitgevoerd door 2 personen per ronde om het plangebied voldoende te kunnen overzien. De paarverblijven zijn geïnventariseerd door 1 waarnemer omdat dan een (veel) groter gebied te overzien is per waarnemer. Met deze inzet kan het plangebied hiermee voldoende overzien worden om aan de eisen van het Vleermuisprotocol te voldoen. Voor het vleermuisonderzoek is gebruik gemaakt van een zogenaamde batdetector met opnamefunctie (Batlogger M, & Echometer Touch 2 Pro met opname functie), verrekijker en zichtwaarnemingen.

Tabel 2.1: Overzicht inventarisatiemomenten soortgericht onderzoek Murmelliusstraat te Deventer

<u>Datum</u>	<u>Periode-Temp-Weer</u>	<u>Doel inventarisatie</u>
08-04-2022	09:15-10:15, 7 °C, bewolkt, 2 Bft	Huismus
08-05-2022	08:50-10:00, 10 °C, zonnig, 2 Bft	Huismus
02-06-2022	21:55-00:05, 12 °C, helder, 1 Bft	Vleermuis zomer-kraamverblijf
03-07-2022	22:05-00:05, 14-12 °C, bewolkt, 2 Bft	Vleermuis zomer-/kraamverblijf
04-07-2022	02:25-05:22, 11 °C, helder, 1 Bft	Vleermuis zomer-/kraamverblijf
26-08-2022	22:35-00:30, 16 °C, bewolkt, 3 Bft	Vleermuis paarverblijf
19-09-2022	23:20-01:20, 11-9 °C, halfbewolkt, 2 Bft	Vleermuis paarverblijf

3. Resultaten inventarisaties

3.1 Huismus

Huismus werd tijdens beide inventarisaties in relatief lage dichtheden gehoord en gezien op verschillende plekken in de omringende wijk. Hier waren op diverse plekken zingende mannetjes aanwezig op woonblokken met pannendaken die zeer geschikt zijn voor huismussen. Op en rond de te slopen bebouwing is geen nestindicerend gedrag zoals paartjes, zingende mannetjes of andere aanwijzingen van nestplaatsen aangetroffen. Enkele keren werd door een exemplaar gevoerd tussen de bestating en het braakliggende terrein in de oostelijke hoek waarbij onkruidzaden gegeten werden. Het plangebied heeft geen belangrijke functie voor huismussen. Het wordt weliswaar incidenteel gebruikt om te foerageren maar in de wijk is geen gebrek aan foerageermogelijkheden. De ontwikkelingen leiden derhalve niet tot overtreding van de verbodsbepalingen ten aanzien van huismus. Vervolgstappen, zoals het treffen van mitigerende of compenserende maatregelen en het aanvragen van een ontheffing, zijn ten aanzien van de huismus niet aan de orde.

3.2 Vleermuizen

Zomer- en kraamverblijfplaatsen

Tijdens het onderzoek naar zomer- en kraamverblijfplaatsen in de periode mei-juli werden geen verblijfplaatsen van vleermuizen in de onderzochte bebouwing vastgesteld. Wel zijn in de nabijheid van de bebouwing twee soorten foeragerend en/of passerend waargenomen: gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Van gewone dwergvleermuis zijn daarnaast twee kleine verblijfplaatsen aangetroffen in woningen net buiten het plangebied. Eén verblijfplaats in de kopgevel van de woning aan de Thomas A. Kempisstraat 1, en één verblijfplaats in de woning aan de Everhard van Bronkhorststraat 12. Uit de woning aan de Thomas A. Kempisstraat werd op 2 juni ongeveer 25 minuten na zonsondergang een uitvlieger gezien, en op 4 juli ongeveer een kwartier voor zonsopgang een invlieger. Op dezelfde ochtend werden een half uur voor zonsopkomst kort na elkaar twee invliegers gezien onder het pannendak van de woning aan de Everhard van Bronkhorststraat 12. Laatvliegers werden tijdens alle drie inventarisaties in deze periode waargenomen, tot maximaal vijf exemplaren per veldbezoek. In de avonden werd het eerste exemplaar vijftig minuten na (op 2 juni) respectievelijk veertig minuten na (op 3 juli) zonsondergang gehoord. In de ochtend werd één exemplaar gehoord kort na de start van het veldbezoek. Er werden geen laatvliegers in de directe nabijheid van de onderzochte bebouwing gezien en er werden geen duidelijke vliegroutes of -richtingen vastgesteld. Op vermoedelijke grotere afstand

in noordelijke richting werden diverse signalen van rosse vleermuis opgepikt tijdens de eerste anderhalf uur van beide avondrondes. Vermoedelijk gaat het om foeragerende exemplaren in het Nieuwe Plantsoen, waar voor rosse vleermuizen bovendien potentiële verblijfplaatsen in bomen zijn. Aan de hand van de inventarisaties is aanwezigheid van zomer- en kraamverblijfplaatsen in de onderzochte bebouwing met voldoende mate van zekerheid uit te sluiten.

Paarverblijfplaatsen

Er werden geen paarverblijfplaatsen of territoria vastgesteld binnen het plangebied. Tijdens de onderzoeken naar paarverblijfplaatsen werden geen andere vleermuissoorten gedetecteerd en werd dus ook geen baltsgedrag van andere soorten dan gewone dwergvleermuis vastgesteld. Direct ten zuiden van het plangebied werd wel een paarverblijf van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Er werd beide avonden fanatiek gebalst rondom de woning waar in de voorzomer al een verblijfplaats werd vastgesteld. Het territorium strekte zich in zuidelijke richting uit tot ongeveer de Richard Paffraedstraat 18 en in noord(oost)elijke richting tot de groenstrook langs het spoor en ook af en toe boven het braakliggende terrein dat tot het plangebied behoort. Er werd echter nooit rond de te slopen bebouwing gebalst. In noordelijke richting werd in de omgeving van de kruising Thomas A. Kempisstraat - Arnold Moonenstraat baltsgedrag van gewone dwergvleermuis gehoord, dit is op ruime afstand van het plangebied. Van andere vleermuissoorten werd geen gedrag vastgesteld dat duidt op paarverblijfplaatsen. Ruige dwergvleermuis en laatvlieger werden enkele keren passerend langs de groenstrook waargenomen maar vlogen in rechte lijn verder. Hier werden ook gewone dwergvleermuizen waargenomen, ook foeragerend langs het opgaand groen. Het is gezien bovenstaande bevindingen uitgesloten dat vleermuizen paarverblijfplaatsen in de onderzochte bebouwing hebben.

Andere soorten die in de omgeving voor kunnen komen zoals gewone grootoorvleermuis, watervleermuis en franjestaart werden tijdens geen enkele inventarisatie waargenomen.

Conclusie verblijfplaatsen vleermuizen

De voorgenomen activiteiten leiden niet tot aantasting van beschermde rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Er zijn geen vervolgstappen, zoals mitigerende/compenserende maatregelen of het aanvragen van een ontheffing nodig ten aanzien van verblijfplaatsen van vleermuizen.

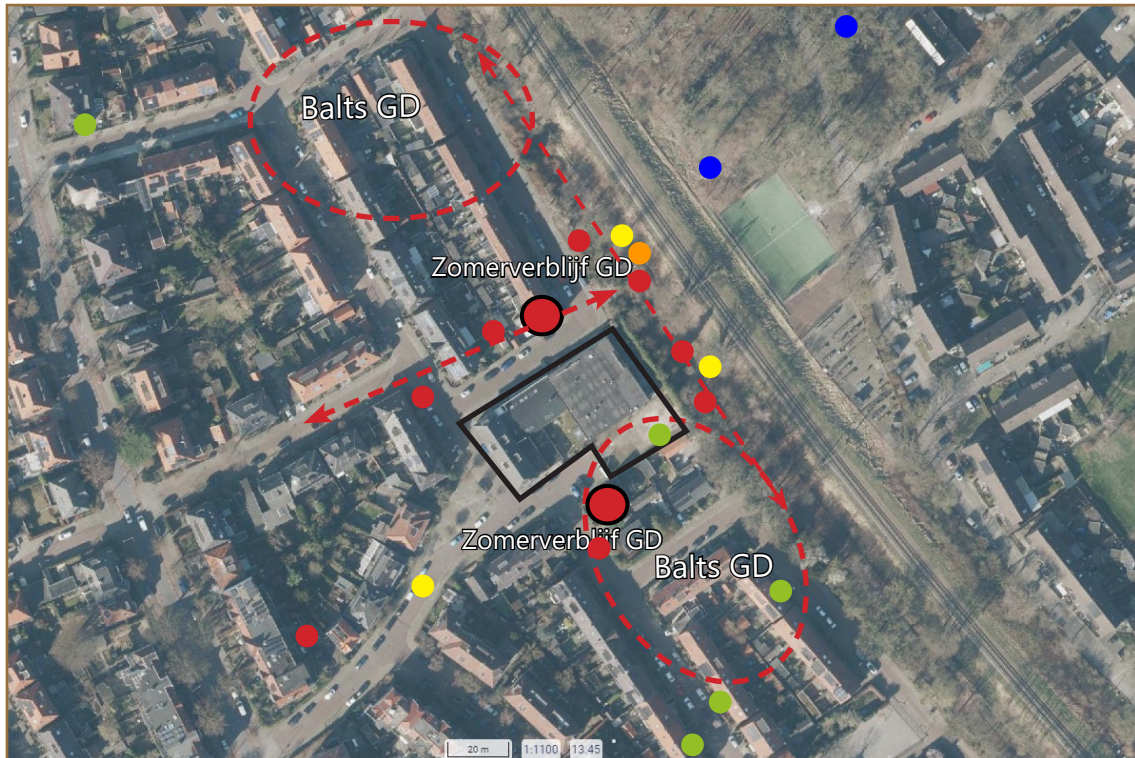
Vliegroutes en foerageergebied

In de quickscan is geconcludeerd dat het plangebied met zekerheid geen onderdeel is van essentieel foerageergebied. Binnen het plangebied zelf zijn ook geen mogelijke vliegroutes aanwezig. Wel is tijdens de inventarisaties vastgesteld dat de groenstrook langs het spoor onderdeel is van een vliegroute van gewone dwergvleermuis en mogelijk ook andere vleermuissoorten. Er vinden geen ingrepen in deze groenstrook plaats. Wel dient het rechtstreeks aanlichten van de groenstrook door bijvoorbeeld bouwlampen in de actieve periode van vleermuizen voorkomen te worden. Globaal is dat de periode april t/m oktober tussen zonsondergang en zonsopkomst.

3.3 Overige soorten

In de groenstrook langs het spoor is tijdens de huismusinventarisaties nestindicatief gedrag vastgesteld van merel en roodborst. Ook andere algemene zangvogels kunnen in deze groenstrook nestelen. Daarnaast zijn enkele nestkasten aan de bebouwing opgehangen waarin soorten als koolmees en pimpelmees kunnen broeden. Wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen, wordt er geen negatief effect verwacht op broedvogels. Het broedseizoen is geen vaste periode, maar voor de meeste soorten is de periode half maart - half augustus een goede indicatie, eerder of latere broedgevallen zijn mogelijk. Bezette nesten zijn altijd beschermd, onafhankelijk van de soort en het moment van nestelen. Het is niet mogelijk hiervoor ontheffing te krijgen. Voer voor het uitvoeren van de werkzaamheden in het broedseizoen een broedvogelcheck uit om vast te stellen of broedvogels aanwezig zijn. In het geval van nestkasten kunnen deze worden weggehaald op een moment dat deze niet in gebruik zijn.

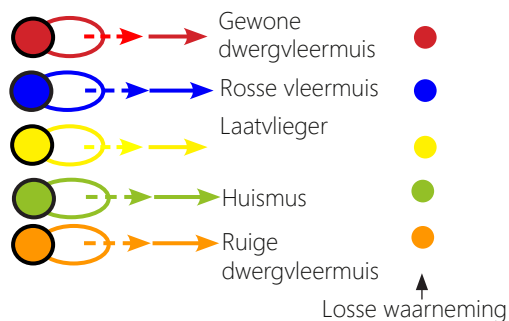

Afbeelding 3.1: Waarnemingen beschermde soorten tijdens de inventarisaties in 2022. Van de vleermuiswaarnemingen representeren de punten de plekken met de meeste waarnemingen ter indicatie waar de soorten het meest gezien zijn. Bron ondergrond: Pdok Viewer Luchtfoto, Pdok.nl/viewer.

Legenda

Verblijf-, foerageer-, passeerlocatie en vliegroute

4. Conclusie en advies

4.1 Huismus

- De ontwikkelingen leiden niet tot verstoring of vernieling van vaste jaarrond beschermde nestplaatsen van huismussen. Ook van aantasting van de functionele leefomgeving is geen sprake. Er zijn geen vervolgstappen, zoals een activiteitenplan en ontheffing noodzakelijk ten aanzien van huismus.
- Door in de nieuwbouw voorzieningen voor huismussen op te nemen kunnen huismussen mogelijk profiteren van de ontwikkelingen. Aangezien huismussen op verschillende plekken in de wijk voorkomen is de kans op ingebruikname van nieuwe nestmogelijkheden reëel.

4.2 Verblijfplaatsen vleermuizen

- De ontwikkelingen leiden niet tot verstoring of vernieling van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Een overtreding van de Wet natuurbescherming, Artikel 3.5, lid 2 en lid 4 is niet aan de orde. Het aanvragen van een ontheffing voor vleermuizen is niet noodzakelijk.
- Bij sloop van potentieel geschikte bebouwing wordt bij voorkeur altijd 'vleermuisvriendelijk' gesloopt, ook als geen vleermuizen zijn aangetroffen tijdens de inventarisaties. Dit kan bijvoorbeeld door 'exclusion flaps' te plaatsen waardoor eventueel aanwezige vleermuizen wel er uit kunnen maar niet weer terug het gebouw in. Een andere optie is door eerst tocht en lichtinval te creëren waardoor vleermuizen er zelf voor kiezen om te verhuizen. In beide gevallen moet vervolgens enkele dagen met gunstige omstandigheden (droog, avondtemperatuur minimaal 10°C) te worden gewacht verdere sloop, waardoor eventueel aanwezige dieren alsnog op eigen kracht het pand kunnen verlaten.
- Door natuurinclusief te bouwen kunnen in de nieuwbouw voorzieningen voor vleermuizen gerealiseerd worden. Hiermee wordt bijgedragen aan de staat van instandhouding van soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger, afhankelijk van de aangeboden voorzieningen. Door natuurinclusief te bouwen kan een positieve bijdrage geleverd worden ten aanzien van deze beschermde dieren die te lijden hebben onder een afnemende beschikbaarheid van (mogelijke) verblijfplaatsen.

4.3 Foeragegebieden en vliegroutes vleermuizen

- De werkzaamheden en ontwikkelingen leiden in principe niet tot aantasting van essentieel foeragegebied of vliegroutes van vleermuizen. Wel dient er vanuit de zorgplicht tijdens de werkzaamheden rekening gehouden te worden met vleermuizen middels het voorkomen van lichtuitstraling richting de groenstrook langs het spoor. Voorkom directe beschijning van de bomen in de actieve periode van vleermuizen, die globaal loopt van april tot oktober tussen zonsondergang en zonsopkomst.

4.4 Overige soorten

- Houd rekening met algemene broedvogels. Mogelijk versturende sloop- en bouwwerkzaamheden en het verwijderen van opgaand groen wordt bij voorkeur uitgevoerd buiten de broedperiode om verstoring van broedende vogels en het beschadigen of vernielen van nesten te voorkomen. Het broedseizoen is geen vastgestelde periode. Indicatief wordt vaak de periode half maart - half augustus gehanteerd. Laat voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcheck door een erkend broedvogelkundige uitvoeren als dergelijke werkzaamheden toch tijdens het broedseizoen gepland zijn en stel zonodig de werkzaamheden uit als de check daar aanleiding toe geeft.
- Uiteraard geldt bij de uitvoering de algemene zorgplicht. Dit laatste betreft voornamelijk de aanwezigheid van broedvogels tijdens het broedseizoen (zie ook voorgaande punt).

